

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 333
van **AXEL RONSE**
datum: 27 juli 2018

aan **GEERT BOURGEOIS**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN
ONROEREND ERFGOED

Rechtspleging van de Vlaamse bestuursrechtscolleges - Optimalisatie en organisatie

Op 9 december 2016 bekrachtigde de Vlaamse Regering het voorstel van decreet houdende wijziging van diverse decreten, wat de optimalisatie van de organisatie en de rechtspleging van de Vlaamse bestuursrechtscolleges betreft. Tegen dat decreet werd onmiddellijk annulatieberoep ingesteld bij het Grondwettelijk Hof.

Met het arrest nr. 87/2018 van 5 juli 2018 heeft het Grondwettelijk Hof het beroep van de vzw Aktiekomitee Red de Voorkempen verworpen, onder voorbehoud van hetgeen in het arrest is vermeld onder B.13.2, B.27 en B.29.

1. Heeft de minister reeds kennisgenomen van dat arrest?
2. Wat betekent het voorbehoud dat het Hof maakt in zijn arrest?
3. Zijn er nog andere beroepen hangende tegen het voornoemde decreet van 9 december 2016? Zo ja, wat is de huidige stand van zaken?

GEERT BOURGEOIS

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

ANTWOORD

op vraag nr. 333 van 27 juli 2018

van **AXEL RONSE**

1. Het arrest is officieel betekend op 17 juli 2018. Het is raadpleegbaar op <https://codex.vlaanderen.be/Zoeken/Document.aspx?DID=1027773¶m=informatie&ref=search&AVIDS> en is geanalyseerd door mijn diensten.
2. Het Grondwettelijk Hof heeft het beroep tot vernietiging verworpen. Enkele middelen zijn weliswaar verworpen onder voorbehoud van een welbepaalde interpretatie van de bestreden bepalingen (cf. de rubrieken B.13.2, B.27 en B.29 van het arrest).

Dat voorbehoud houdt echter geen wezenlijke uitholling in van de principiële verwerping van het beroep. De betrokken bestuursrechtscolleges zullen uiteraard rekening houden met de interpretaties van het Grondwettelijk Hof, voor zover dat nu nog niet het geval zou zijn.

In het arrest wordt een voorbehoud geformuleerd m.b.t. de volgende aspecten.

- **Omtrent de bemiddelingsvergoeding** (artikel 42, §3 van het decreet van 4 april 2014 *"betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges"* kortweg DBRC-decreet, en artikel 33 van het DBRC-decreet)

Na te hebben herinnerd aan de rechtspraak in verband met financiële beperkingen van het recht op toegang tot de rechter (B.10.1-B.10.2.2.) besluit het Grondwettelijk Hof dat de toetsingsnormen die het Hof hanteert niet geschonden zijn door de bestreden decretale regeling, in zoverre die betrekking heeft op de rolrechten (B.11.1-B.11.2) en de rechtsplegingsvergoeding (B.12.1-12.2).

Het Hof hield daarbij rekening met de beperkte omvang van de betrokken bedragen, de mogelijkheid voor de bestuursrechtscolleges om een procespartij vrij te stellen van de betaling ervan, respectievelijk de mogelijkheid om de omvang van die bedragen in concrete gevallen (sterk) te moduleren.

Ook de regeling inzake de kosten voortvloeiend uit een bemiddeling wordt door het Grondwettelijk Hof aanvaard, althans in principe. De omstandigheid dat het Grondwettelijk Hof de regeling inzake de kosten van de bemiddeling slechts grondwettig bevond *"onder voorbehoud van hetgeen in B.13.2. is vermeld"* (B.14 en dispositief) doet vermoeden dat het Grondwettelijk Hof heeft willen benadrukken dat de bestuursrechter, ook wat betreft deze kosten, *"rekening kan houden met de financiële draagkracht van de in het ongelijk gestelde partij en de kennelijke onredelijke aard van de situatie"*.

- **Omtrent de mogelijkheid om bijkomende middelen aan te voeren** (artikel 40, §9 van het DBRC-decreet)

Na te hebben herinnerd aan de rechtspraak in verband met beperkingen van het recht op toegang tot de rechter ten gevolge van ontvankelijkheidsvoorwaarden (B.26.1-B.26.2.) besluit het Grondwettelijk Hof dat de decretale maatregel dat het verzoek tot schorsing geen andere middelen kan bevatten dan die welke reeds in het

verzoekschrift tot vernietiging zijn vermeld, geen onevenredige afbreuk doet aan dat recht op toegang tot de rechter.

Opnieuw maakt het Hof op dit vlak een voorbehoud (B.27 en dispositief).

Evenwel verwacht Het Grondwettelijk Hof alleen maar dat de bestuursrechtscolleges de betrokken regeling in die zin interpreteren *"dat zij geen afbreuk doet aan het algemeen in de rechtspraak aanvaarde beginsel dat een verzoekende partij steeds na het verstrijken van een termijn middelen die de openbare orde raken of waarvan de grondslag pas later aan het licht komt, kan aanvoeren, en evenmin aan het ambtshalve aanvoeren van middelen door de bestuursrechter, in voorkomend geval afgeleid uit het recht van de Europese Unie."* (B.27).

Doorgaans aanvaarden de betrokken bestuursrechtscolleges dit *"algemeen in de rechtspraak aanvaarde beginsel"* al in hun rechtspraak.

- **Omtrent het vereiste belang bij het middel** (artikel 35 van het DBRC-decreet)

Ten aanzien van de belangvereiste die aan het aanvoeren van een middel wordt gekoppeld, oordeelde het Grondwettelijk Hof onder meer dat de verzoekende partijen ten onrechte vrezen *"dat zij zich niet langer op een onwettigheid zouden kunnen beroepen wanneer zij niet kunnen aantonen dat de aangevoerde onwettigheid een invloed kan hebben op de inhoud van de genomen beslissing"*. (B.29.3).

De bestreden regeling heeft immers niet als gevolg dat een verzoekende partij zelf moet bewijzen dat de aangevoerde onregelmatigheid een invloed kan hebben op de inhoud van de genomen beslissing.

Het Hof herinnerde in dat verband ook aan de rechtspraak van het Hof van Justitie aangaande de project-MER-richtlijn, waarin werd gesteld dat die richtlijn zo moet worden uitgelegd dat hij *"niet in de weg staat aan nationale rechtspraak volgens welke er geen sprake is van een inbreuk op een recht in de zin van dat artikel wanneer vaststaat dat het, gelet op de omstandigheden van het geval, denkbaar is dat het bestreden besluit zonder de door verzoeker aangevoerde procedurefout niet anders had geluid"*.

Het Grondwettelijk Hof voegde daar wel nog het volgende aan toe: *"Dit is echter alleen het geval wanneer de rechterlijke instantie of het orgaan waarbij het beroep is ingesteld, de bewijslast dienaangaande niet naar de verzoeker verlegt, maar uitspraak doet op basis van, in voorkomend geval, het door de opdrachtgever of de bevoegde autoriteiten verstrekte bewijsmateriaal en meer algemeen op basis van alle stukken in het overgelegde dossier. Daarbij moet met name rekening worden gehouden met de ernst van de aangevoerde fout en dient in het bijzonder te worden nagegaan of het betrokken publiek ten gevolge van die fout niet een van de waarborgen is ontnomen die in het leven zijn geroepen om het overeenkomstig de doelstellingen van richtlijn 85/337/EEG toegang tot de informatie te verlenen en inspraak bij het besluitvormingsproces te geven"* (B.29.4).

Het Hof, dat vaststelde dat de bestreden decreetsbepaling vatbaar is voor interpretatie in die zin (B.29.5), verklaarde de betrokken regeling grondwettig onder dat specifieke voorbehoud (B.30 en dispositief).

Met dat voorbehoud zullen de betrokken bestuursrechtscolleges dan ook rekening moeten houden bij de toepassing van de belangvereiste op het niveau van de aangevoerde middelen.

Eveneens ten aanzien van de belangvereiste die aan het aanvoeren van een middel wordt gekoppeld, oordeelde het Grondwettelijk Hof dat de verzoekende partijen ten onrechte vrezen dat de belangvereiste ook van toepassing zou zijn op het aanvoeren van ambtshalve middelen door verzoekende partijen.

Het Hof, dat terloops een concrete omschrijving geeft van een middel van openbare orde (*"Een middel is van openbare orde wanneer het belang ervan de belangen van de rechtzoekende overstijgt."*), herinnerde eraan dat het niet van de rechtszoekende afhangt of een dergelijk middel al dan niet als vernietigingsgrond in aanmerking zal worden genomen, nu dat zal gebeuren ongeacht het belang dat de verzoekende partij erbij heeft (B.29.6).

3. Er zijn geen andere beroepen ingediend tegen het decreet van 9 december 2016 *"houdende wijziging van diverse decreten, wat de optimalisatie van de organisatie en de rechtspleging van de Vlaamse bestuursrechtcolleges"*.